

במלחמה הבאה יקרה אסון (1)

מאת יצחק בריק, הארץ, 5.2.22

אף כי הרמטכ"ל אביב כוכבי קיבל מקודמו רא"ל גדי איזנקוט צבא בהידרדרות קשה שאינו מוכן למלחמה, היה מצופה מכוכבי לעצור את ההידרדרות ולהחזיר את הצבא למסילה. לצערי זה לא קרה. שר הביטחון בני גנץ וכוכבי אינם מקדמים נושאים הכרחיים שיכינו את הצבא למלחמה הרביזריתית הבאה, ולכן עלול להיגרם אסון נורא לעם ישראל. ועדת חקירה אחרי המלחמה הבאה כבר לא תועיל. הצבא מעולם לא היה במצב כה חמור כפי שהוא היום.

כדי שלא תיגזר עלינו כליה חס ושלום, אלה הנושאים שצריכים לקדם בדחיפות:

הלוגיסטיקה. זו לא תתפקד כלל במלחמה הבאה, והצבא יעמוד מלכת בתוך יום או יומיים לכל היותר, מאחר שאלפי משאיות "ריאו" ישנות בנות 60 של צה"ל אינן כשירות להוביל לוגיסטיקה במלחמה. הצבא הפריט את רוב המערכים הנוגעים להנעת הגייסות ולקיום יכולותיהם החומריות במלחמה לחברות אזרחיות. חברות אלה צריכות להוביל לכוחות דלק, תחמושת, מזון, ציוד, חלפים, מים, מכלולים להחלפה, טנקים ונגמ"שים, מוסכים לתיקון נקרים, כלי רכב וציוד מכני כבד (כולל הפעלתו במלחמה), ועוד. לחברות חסרים אלפי נהגי אוטובוסים, משאיות ומובילי רכב-קרב משוריין (רק"ם), והנהגים והעובדים המעטים שישנם – רובם ערבים, ולמלחמה הבאה הם לא יתייצבו כפי שלא התייצבו למבצע "שומר החומות". הדרג הביטחוני עומד מנגד ואינו נוקף אצבע כדי להוציא את העגלה מהבוץ. חוסר האחריות הוא ברמה הבכירה ביותר.

המשמר האזרחי. הקמתו ואימונו לבאות הכרחיים כדי למנוע מהומות של ערבים קיצונים ובדואים, שיפרצו במלחמה הבאה, ויעלו עשרות מונים על מה שהתרחש במבצע "שומר החומות". סכנה של ממש מרחפת על אוכלוסיית ישראל ועל רכוש, כי בידי הפורעים מאות אלפי כלי נשק וטונות של תחמושת, שחלק גדול מהם נגנב מהצבא. למשטרה ולמג"ב אין יכולת להתמודד עם זה. יש אפוא להקים משמר לאומי אזרחי של עשרות אלפי אנשי מילואים שהיום לא משובצים ביחידות צה"ל לפי שיחידותיהם פורקו. תפקידם יהיה לשמור ברחובות על בתי האזרחים, על רכוש ועל התנועה בדרכים.

הגנה מרחבית ביישובי הגבול. אין מי שיגן על יישובי הספר בצפון מול אלפי הרקטות ופגזי המרגמה שייפלו בשטחם וביישוביהם מדי יום ביומו, ומאות עד אלפי לוחמי חיזבאללה שיעברו את הגבול וינסו להשתלט על היישובים. צה"ל אינו ערוך לכך, לכן יישובי הספר צריכים להגן על עצמם. במקום שיצייד הצבא את היישובים בנשק ויעזור באימון מחלקות הכוננות, הוא אוסף מהם את הנשק מחשש לגניבות – חשיבה אבסורדית ובלתי אחראית לשלומה של אוכלוסיית הגליל.

צה"ל הפריט את עצמו ולא יוכל לסמוך על אספקה תקינה במלחמה, העורף אינו מוכן ואין מי שיתמודד עם מהומות בערים

הנגשת האיום על העורף לציבור והכנת החזית האזרחית (העורף) למלחמה. האזור או האוכלוסייה שהיו אמורים להיות מחוץ למרחב הלחימה או הרחק ממנו, ייהפכו לזירה המרכזית במלחמה הרביזריתית הבאה. הצבא מתייחס אליו כאילו מדובר בסרח עודף. העורף, שיש בו כעשרה מיליון תושבים, נפל בין הכיסאות ואינו מוכן למלחמה הקשה ביותר שתבוא עלינו מאז מלחמת יום העצמאות. מדובר בשיגור של 3,000 רקטות, טילים וכטב"מים בממוצע מדי יום על העורף הישראלי. התוצאה: כמאה אתרי הרס מדי יום.

הצטיידות באמצעי לחימה חדשים ושיקום הלחימה הבין־זרועית בצה"ל. טילי קרקע־קרקע (טק"ק) ולייזר התקפי והגנתי (שיהיה מבצעי רק בעוד כמה שנים), הם גורמים חשובים בתוך מכלול הכולל נ"מ כהגנה כנגד כלי טיס בלתי מאוישים (כטב"מים) וחזוק צבא היבשה. אלה יוכלו לתת פתרון משלים למטוסים נגד כטב"מים, טילים ורקטות של האויב, והתקפות הלוחמים שלהם ביבשה. במקום דברי הרהב והזחיחות של מפקד חיל האוויר החדש, הגיע הזמן שנבין שבמלחמה הרב־זירתית הבאה אין לחיל האוויר יכולת לעמוד לבדו בפני האיום הקונוונציונלי של איראן וגרורותיה. ההרס והחורבן שייגרמו למדינת ישראל מאלפי טילים, רקטות וכטב"מים מדי יום דומה להרס של פצצה גרעינית בלי נשורת גרעינית.

חיזוק צבא היבשה והוצאתו מניונו. סדר הכוחות, תקציבו וכוח האדם קוצצו בשנים האחרונות עד מתחת לקו האדום, ואין ביכולתו לתת מענה במלחמה רב־זירתית, כלומר חמש זירות בו־זמן (לבנון, סוריה, עזה, התפרצות ביהודה ושומרון של עשרות אלפי אנשי תנזים חמושים ומהומות של אלפי פורעים ערבים ובדואים בתוככי ישראל שנשק ותחמושת בידם). צבא היבשה קטן מלהכיל את משימותיו במלחמה, מפני שמערך המילואים אינו כשיר למלחמה והגיע אל עברי פי פחת. צה"ל יכול אפוא להתמודד בקושי עם זירה וחצי, לא מול חמש זירות כפי שיהיה במלחמה הבאה.

הפערים שבהם נתון הצבא ואי־מוכנותו למלחמה רב־זירתית זועקים לשמים, אך הדרג הביטחוני מוסיף להתעלם, בבחינת הכלבים נובחים והשיירה עוברת. אלמלא היה מדובר בקיומה ובביטחונה של מדינת ישראל ושל אזרחיה, היה אפשר להישאר אדיש. אך בעטיים של הקיפאון והקיבעון וחוסר המעש של הדרג הביטחוני, האסון הנורא הוא רק שאלה של זמן.

אלוף (מיל") בריק פיקד על אוגדה סדירה 36, גיס דרומי (441) והמכללות הצבאיות, וכיהן עשר שנים כנציב קבילות החיילים

(1) <https://www.haaretz.co.il/opinions/.premium-1.10588963>